

IFLA Manifest za biblioteke koje pružaju usluge osobama sa teško ama u itanju

U cilju poboljšanja i unapre enja dostupnosti bibliotekih i informacionih usluga osobama ošte enog vida ili sa nekim drugim teško ama u itanju

Ograni en pristup informacijama je najve a barijera osobama sa teško ama u itanju za potpuno i efikasno u eš e u svim društvenim sferama.

Konvencija Ujedinjenih Nacija o pravima osoba sa invaliditetom (posebno članovi 9, 21 i 24) navode da osobe sa teško ama u itanju imaju jednako pravo na pristup knjigama, znanju i informacijama, u isto vreme, po istoj ceni i kvalitetu kao i svi ostali.

U svetu ima više od 161 milion slepih i slabovidih osoba, a ovaj broj je u porastu. Još je ve i broj ljudi sa drugim teško ama u itanju koji nisu u stanju da efikasno itaju štampani tekst zbog fizi kih, perceptivnih, razvojnih, kognitivnih ili teško a pri u enju. Svi oni zajedno predstavljaju veliku populaciju ljudi koji nisu u stanju da itaju konvencionalne knjige, asopise i veb sajtove. Manje od 5 % publikacija i kako se navodi, manje od 20 % veb sajtova, je dostupno ovoj populaciji.

Biblioteke u jednoj zajednici predstavljaju „vrata“ ka informacijama, nauci i provo enju slobodnog vremena, i potrebno je obezbediti da njihove usluge budu dostupne svima. Provajderi sadržaja i tehnologija su ključni partneri za razvoj ovih inkluzivnih usluga vezanih za itanje radi informisanja i provo enja slobodnog vremena. Oni treba da to ostvare tako što e iskoristiti nove mogu nosti digitalnog izdavaštva i isporuke.

Osnovna na elja

Meunarodna federacija bibliotekih asocijacija i institucija koje pružaju usluge osobama sa teško ama u itanju (IFLA) promoviše pravo osoba sa teško ama u itanju na ravnopravni

pristup svim bibliotekama i informacionim uslugama i podržava me unarodno i lokalno zakonodavstvo koje se bori protiv diskriminacije osoba sa invaliditetom.

- (1) IFLA preporučuje svim bibliotekama i provajderima informacija da, kao deo svojih osnovnih usluga, omoguće i servise, zbirke, opremu i sredstva koja će pomoći korisniku sa teškoćama u otklanjanju da pristupi i koristi resurse koji su mu potrebni.
- (2) IFLA podstiče biblioteke i provajdere informacija da konsultuju pojedince sa invaliditetom i grupe koje ih predstavljaju prilikom planiranja razvoja i u toku pružanja usluga.
- (3) IFLA potvrđuje da su najbolje usluge pružali profesionalci koji su imali svest o potrebama, kao i svest o vrstama usluga koje su neophodne osobama sa teškoćama u otklanjanju. Stoga IFLA podstiče sve biblioteke i informacione servise da obezbede da osoblje bude adekvatno obučeno i da bude na raspolaganju za rad sa korisnicima sa teškoćama u otklanjanju, podržava stalni profesionalni razvoj i formalne biblioteke i informacione studijske programe koji će olakšati osnaživanje punopravnog pružanja bibliotekah i informacionih usluga osobama sa teškoćama u otklanjanju.
- (4) IFLA podržava napore da se osobama sa teškoćama u otklanjanju poboljša pristup resursima putem dogovora, upućivanja i razmene resursa između bibliotekah i informacionih servisa, kao i između ovih i drugih organizacija specijalizovanih za pružanje usluga namenjenih osobama sa problemima u otklanjanju.

Stoga, IFLA podstiče osnivanje i razvoj internacionalne mreže biblioteka sa pristupačnim materijalima.

- (5) IFLA podržava nastojanja da se obezbedi zakonska regulativa o autorskim pravima koja omogućava osobama sa teškoćama u otklanjanju ravnopravan pristup informacijama u svim bibliotekama i od strane svih informacionih provajdera.
- (6) Osim ispunjenja zakonskih zahteva, IFLA podstiče pridržavanje principa univerzalnog dizajna, smernica i standarda kako bi se obezbedile biblioteke i informacione usluge, zbirke,

tehnologije, oprema, kapaciteti koji olakšavaju zadovoljenje potreba korisnika sa teškoćama u čitanju.

Implementacija

U cilju promovisanja navedenih problema u ovom dokumentu, IFLA podstiče:

- Donosiocima odluka na međunarodnom, regionalnom i lokalnom nivou da kontinuirano rade na razvoju i izvršavanju akcionih planova za pružanje bibliotekarskih i informacionih usluga osobama sa problemima u čitanju
- Donosiocima odluka na međunarodnom, regionalnom i lokalnom nivou da u svoje akcijske planove uključe mehanizme praćenja implementacije
- Sve organe finansiranja da adekvatno finansiraju bibliotekarske resurse i bibliotekarske i informacione usluge za osobe sa teškoćama u čitanju

Usvojen od strane Upravnog odbora IFLA
April, 2012.

Prevela: Nedeljka Ložaji

Filename: IFLA Manifest za biblioteke koje pružaju usluge osobama sa
problemima u citanju
Directory: D:\MANIFESTI I SMERNICE SVE\MANIFESTI IFLA SVI
Template: C:\Users\Dell\AppData\Roaming\Microsoft\Templates\Normal.dot
m
Title: IFLA Manifest za biblioteke koje pružaju usluge osobama sa
problemima u citanju
Subject:
Author: Nedeljka Lozajic
Keywords:
Comments:
Creation Date: 1/22/2014 11:41:00 PM
Change Number: 2
Last Saved On: 1/22/2014 11:41:00 PM
Last Saved By: Vesna Crnogorac
Total Editing Time: 1 Minute
Last Printed On: 1/27/2014 3:26:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 3
Number of Words: 635
Number of Characters: 3.792